

LÄÄNE-HARJU VALLA LEHT

OKTOOBER 2023 | NR 9 (64) | WWW.LAANEHARJU.EE | f LAANEHARJUVALD

Lääne-Harju vald saab kuueaastaseks!

24. oktoobril on kõigil põhjust tähistada, sest kätte jõuab Lääne-Harju valla sünnipäev! Kuus toredat ja tegusat aastat on möödunud kui lennates.

Kuueaastased naudivad rühma kuumist, eakaaslaste seltsi ning ühistegevust. Nad teevad eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagavad ja vahetavad ning aktsepteerivad reegleid, kogemusi ja muutusi. Selles eas hakkavad kujunema sõprussuhted. Ka meie vald on jõudnud sinna vanusesse, et peame väga oluliseks koostööd, näiteks kogukondadega ja loome sõp-

russuhteid teiste omavalitsustega üle Eesti. Seda ikka selleks, et jagada kogemusi ning parimaid praktikaid ning seeläbi kesken-duda parema elukeskkonna loomisele, sest just õnnelikud ja rahulolevad inimesed on valla suurim väärtus.

Antoine de Saint-Exupéry „Väike Prints” raamatus on tsitaat: „Ainult südamega võib õigesti näha, kõige tähtsam on sil-

male nähtamatu”. Lapsed on need, kes näevad südamega. Nad näevad teinekord neid asju, mida meie täiskasvanud teinekord ei pruugi näha. Näiteks kui täiskasvanud näevad koledat vihmast ilma, siis lapsed näevad seal rõõmu ja lusti. Just siiras ja vahetu emotsioon on see, mida me tahame sünnipäeva puhul kõigi lugejatega jagada.

Vallale soovivad sünnipäeva puhul õne Paldiski Ühisgümnaasiumi 4. klassi ja Risti Kooli algklasside õpilased ning Laulasmaa lasteaias Merilõvide rühma lapsed. •

TOIMETUS
>>> LK 4

Palju õnne sünnipäevaks!
Mulle meeldib Lääne-Harju vallas, et siin on ilus loodus ja pole liigset müra ning lärmi. Soovin teile palju palju õnne ja palju uusi arendusi.

Carlos Münter

Palju õnne Lääne-Harju vald. Mulle meeldivad teie tehtud mänguväljakud ja kõik mis te meile teinud olete. Ma soovin teile head ja et te saaksite toredasti läbi. Te saate kõigega hakkama. Mulle väga meeldib meie vald. Ma olen väga õnnelik tänu teile. Olge õnnelikud ja tehke usinasti tööd, me usume teisse.

Kertu-Eleri Krause

Palju õnne sünnipäevaks. Mulle väga meeldib Lääne-Harju vallas, sest et siin Paldiskis on ilus meri ja loodus. Mina tahan kinkida Lääne-Harju vallale sünnipäevaks rõõmsat meelt ja tuju.

Tore on see, et Paldiski on väike.

Laurina Maria Litnevski

Palju õnne sünnipäevaks! Siin on tore elada ja mul on siin palju sõpru. Paldiskis on nii palju toredaid sündmusi ja üks mu lemmikutest sündmustest on Paldiski päevad. Soovin, et Lääne-Harju vald areneks ikka edasi.

Siina Marta Abe

Mulle siin meeldib. Loodus on väga ilus ja on kuulda lindude laulu.

Anna Varlamova

Mulle meeldib Lääne-Harju vallas minu kool, sest see on suur, ilus, tore ja huvitav! Palju õnne Lääne-Harju vald.

Emilia Jusberg

Palju õnne Lääne-Harju vald. Soovin teile palju õnne. Ma tegin väikese luuletuse.

Meri on ilus ja päikene särab nagu kristall.

Meri müriseb ja tuul vuhiseb.

Mulle meeldib ka Eesti lipp.

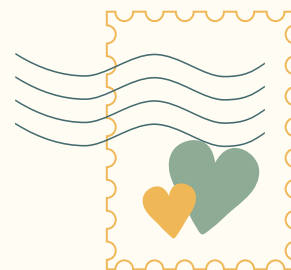
Sinine on taevast ja mustad on puud ja valge on lumi.

Raimond Pellmas

Merilõvide rühma lapsed ütlesid,

et vallas on tähtsad inimesed kes teevad palju tööd. Nad soovisid teile palju õnne, kommi ja päikest. Jakobi ema soovis vallale vastupidavust ja rõõmsat meelt. Palju õnne kõigile valla töötajatele ja elanikele.

KELLELE:

LÄÄNE-HARJU
VALD

JUHTKIRI

Aastavõrra vanemad

KÜLLI TAMMUR

Lääne-Harju valla volikogu esimees

Mie vald saab oktoobris 6-aastaseks. 6-aastaste laste kohta on haridusteadlased koostanud terve pika loetelu, mida selles vanuses üks laps teadma ja oskama peaks. Näiteks peaks 6-aastane oskama viie piires liita ja lahutada, tundma täistundides kella, suutma kuni pool tundi keskenduda, oskama nimetada erinevaid aiatööriistu.. valla kohta sellist nimekirja ette antud ei ole, aga kui uurisin natuke laste kohta käivaid üldoskuste kirjeldusi, siis oli seal mitmeid mõtete kohti, mida saab üle kanda ka vallale.

Üks edumeelne 6-aastane tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma, rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast, algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu, suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele, tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus ning kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid. Kui asendada sõna „mäng“ sõnaga „töö“, siis ei oleks tegu ka sugugi ebatäpse ootustepaketiga ühe valla kohta.

Kuueaastane saab aru seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna, saab kuulust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi, kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni, suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada. Ka see loetelu, mis esmapilgul tundub elementaarne ja tõesti lapsele jõukohane, on täiskasvanutele heaks meenutuseks, et aja edenedes ja vanuse lisandudes ei peaks need oskused sugugi unustustehõlma vajuma, vaid saatma meid läbi elu. Tee korra katse – mitme oskuse taha saad puhta südametunnistusega märkida, et see on aktiivses kasutuses?

Ja nüüd tuleb kõige keerulisem osa – sotsiaalsed oskused. 6-aastane püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses, hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise, oskab teistega arvestada ja teha koostööd, teeb vahet hea ja halva käitumise vahel. Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad, järgib kokkulepitut reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme ning selgitab oma seisukohti. Paneb veidi kukalt kratsima – kas need oskused olid meil kunagi varem olemas, aga on ajaga kuidagi hääbunud? Või mattuvad need igapäevaaskelduste alla?

Tundub, et vana tõde saab kinnitust – lastelt on alati väga palju õppida ning neist 6-aastastele kokku lepitud oskuste loetelust tasub meist igaühel paar tükki välja valida, millele edaspidi rohkem tähelepanu pöörata ning millelt veidi tolmu pealt kloppida. •

“ ————— ”

Üks edumeelne 6-aastane tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma, rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast, algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu.

3. oktoobri volikogu istungi uudised

Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030

Volikogu otsusega kinnitati määrus, milles muudeti Lääne-Harju valla arengukava 2019-2030. Arengukava oli avalikul väljapanekul 01.09.-15.09.2023 ning sel perioodil oli kõigil valla elanikel võimalus ja õigus esitada ettepanekuid valla arengukava muutmiseks. Ettepanekud mis laekusid, puudutasid näiteks kergliiklusteid ning bussipeatuste asukohti, kuid oli ka teisi teemasid. Kõik laekunud ettepanekud vaatas Lääne-Harju vallavalitsus üle ning andis ka oma seisukohad.

Riigihange suviseks teehoolduseks

Volikogu andis loa riigihanke läbiviimiseks. Nimelt soovib Lääne-Harju vallavalitsus läbi viia hanke Lääne-Harju valla teede suviseks hoolduseks perioodil 2024-2027. Kuna tegu on tava-paraasest pikema perioodiga, siis oli vajalik ka volikogu heakskiit.

Volikogu ei nõustunud Leetse liivakarjääri keskkonnaloa andmisega

Keskonnaamet edastas Lääne-Harju vallavalitusele arvamuse andmiseks Leetse liivakarjääri keskkonnaloa taotluse, milles sooviti kaevandada maavara.

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kohaselt on piirkond, kus soovitakse liivavaru kaevandada piirkondliku tähtsusega rohevõrgustiku tuumaala ning üldplaneeringu kohaselt on ala juhtfunktsioon looduslik haljasmaa. Kaevandamist seal piirkonnas ei ole ette nähtud. Kaevandatava piirkonna mõjualas asuvad ka mitmed olulised loodusobjektid nagu Pakri maastikukaitseala, Pakri linnuala ja Pakri loodusala. Lisaks on vallavolikogu varasema otsusega algatatud eriplaneering, mille eesmärgiks on radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaigale sobiva asukoha leidmine. Radioaktiivsete jäätmete käitlemise lahendamise on kõrge prioriteediga ülesanne, kuna suur osa radioaktiivsete jäätmeid asub Paldiskis asuvas vaheladustuspaigas, mis ei ole õige viis radioaktiivsete jäätmete lõplikuks hoiustamiseks. Küll aga on uuringute tulemusel jõutud järeldusele, et lõppladustuspaiga jaoks sobilik asukoht võiks olla just see, kus on täna Paldiski vaheladustuspaik. Üks uuring käsitles ka vibratsioonimõju, tänu millele on teada, et ladustuspaiga lähedusse ei tasu ühtegi vibratsiooni tekitavat objekti rajada. Kõike arvesse võttes oli volikogu ühtsel arvamusel keskkonnaloa andmisega mitte nõustuda. Pöörame tähelepanu ka asjaolule, et meie vallas tegutsevad liivakarjäärid, kus on liivavaru olemas ning uut ei ole vaja teha.

Hoolekogu esindajad

Volikogu nimetas Lääne-Harju valla üldhariduskoolide ja huvikooli hoolekogudesse esindajad. Kuna hoolekogus peab olema esindatud ka volikogu, siis sai volikogu istungil nimetatud Lodi järve kooli hoolekogusse Jüri Karisma ning Laulasmaa kooli hoolekogusse Reigo Krutto. •

Septembrikuus sündis vallas **11 last** – **5 poissi** ja **6 tüdrukut**.

Manalateele lahkus 12 valla elanikku.

Meie valda saabus elama 73 uut elanikku ja kolis **mujuale Eestisse 90 inimest.**

Elanike arv seisuga 1.oktoober on **13 701 elanikku.**

Vaimse tervise esmaabikapis olgu esikohal märkamine ja kuulamine

Kui sageli märkad esmaabikappi? Sagedamini siis, kui tekib vajadus võtta plaastrit või haavapuhastajat, muul juhul on see kena vidin seinal, millega harjume.

ELINA KIVINUKK
psühholoog, Peaasi.ee koolitaja

Nagu füüsilise tervise puhul, tutvustab peaasi.ee ka vaimse tervise esmaabi kappi – konkreetseid võtteid, kuidas toetada lähedast vaimse tervise mure korral. Läbiviidavad koolitused on laia haardega ja praktilised, ikka selleks, et juhul, kui kellelgi on vaimse tervisega keeruline, on julgust talle läheneda ja abi oskuslikult pakkuda.

Vaimse tervise esmaabi põhivõtted on viis sammu: kontakti loomine, hoolega kuulamine, kindlustunde pakkumine, tegutsema julgustamine ning kõige lõpuks enese toetamine. Just vaimse tervise esmaabi viie sammu kasutamisel tunneb abivajaja end märgatuna, mõistetuna, ärakuulatuna ning nii väärtustatuna, et ta on valmis edasist abi otsima.

Mitmed vaimse tervise esmaabi koolitustel osalejad on koolituse kasutegurina nimetanud eelkõige enesekindluse suurenemist olukordades, mis muidu võivad ehk kõhedaks muuta. „Nüüd tean vaimse tervise häiretest rohkem ja oskan pisasjades rohkem tähelepanu pöörata,“ ütleb üks koolitusel osaleja. „Mulle pakub kergendust teadmine, et ma ei pea kohe lahendusi pakkuma,

vaid kuulamine võibki aidata,“ on koolituse lõpus jagatud.

Vaimse tervise esmaabi pakkumisel on läbiv roll märkamisel. Seda lausa mitmel tasandil: esmaabi andja märkab vaimse tervise ja heaolu näitajaid, tabab vaimse tervise häirete tunnuseid, oskab käitumise muutust tähele panna. Enne esmaabi pakkumist võib esmaabi andja märgata ka iseenast: millised on abi pakkujate mõtted, mis võivad vestlust mõjutada (kas abivajajal on ikka nii halb, kui väidab? kas ta soovib ainult tähelepanu?); milline on abiandja enda valmisolek (mul on veel nii palju asju teha ...). Ise vaimse tervise mõõnas olles ei pruugi olla kerge pakkuda esmaabi teisele. Seepärast tuleb märgata iseenast ning vajadusel enda sise-mise patareid taset – kas on vajalik võtta puhkehetki, korrigeerida enda und või toitumist.

Suure tüki vaimse tervise esmaabi kappist võtab kuulamisoskuste varamu – hinnanguvaba kuulamine, tähelepanelik kohalolu, peegeldamine ja toetavate küsimuste esitamine. Toetavalt kuulates väljendatakse, et inimene võib end ehedalt avada, et tema lugu on oluline, kuulamisega kinnitatakse austust ja mõistmist. Hea kuulamine rõhutab ka aja mahavõtmise olulisust ja teise vaatenurga uurimist – igapäev on vaimse

- Vaimse tervise esmaabi koolitus saab tellida esmaabi.peaasi.ee
- Enesehoiuvõtteid saab harjutada vaimse tervise vitamiinide kuurina peaasi.ee/vaimse-tervise-vitamiinid/
- Kuidas kuulata <https://peaasi.ee/kuidas-kuulata/>

tervisega oma lugu ning see väärib märkamist ja ärakuulamist.

Peaasi.ee tiim koolitab vaimse tervise esmaabi andjateks kõiki soovijaid: õpetajaid, personalijuhte, tugispetsialiste, lapsevanemaid, treenereid. Lisaks konkreetsetele oskustele antakse teavet vaimse tervise häirete kohta, koolituste käigus saab mõtiskleda iseenda hoiakute üle. Usutavasti saab igäüks, kellel on elementaarsed suhtlusoskused, omandada endale ka oskused, mis moodustavad vaimse tervise esmaabi põhivõtteid – kasuliku vidina, mis on enda pagasis käepärast võtta. Lisaks konkreetsetele oskustele, mida rakendada nii-öelda kiirreageerimisel, on igapäev võimalik saada paremaks kuulajaks ja seeläbi tõeses enda töö kvaliteeti, olla toetavam sõber, parem pereliige. ●

FOTO ADOBESTOCK

<<< LK 1

Head sünnipäeva! Soovin sulle head päeva. Eesti on väga tore ja Lääne-Harju vald on ka tore. Ma armastan Lääne-Harju sest seal on loodus, skatepark ja veel muid asju. Soovin teile palju õnne! Siin on ilus meri ja taevas. See on nagu ülemine värv lipu sinisest värvist. Veel on meil ilus Paldiski Ühisgümnaasium.

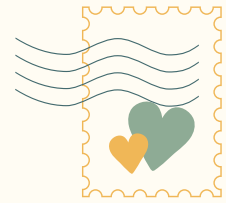
Sofia Teras

Soovime Risti Kooli poolt Lääne-Harju vallale palju, palju õnne! Õpilased Laura-Mia, Lysandra, Laura, Reena, Natali ja Pille-Riin ütlesid Lääne-Harju valla kohta nii:

“Meil on kõige toredam vald, kus elada! Tore kodukant, kus kõik vajalik on olemas: kool, lasteaed, perearst, juuksur, riidepood, rahvamaja, tore raamatukogu koos armsa raamatukogutädiga ja isegi klooster! See on tore vald, kus asub meie KODU! Õnnesoovid meie kõigi poolt!”

Rõõmsad vallaelanikud Pildi joonistas Risti Kooli 2. klassi Maarja Laste joonistus

KELLELE:

LÄÄNE-HARJU
VALD

Lääne-Harju valla suurim väärtus on meie inimesed!

Lääne-Harju vald saab 24. oktoobril 6-aastaseks. Peale 2017. aastal toimunud riigipoolset nelja omavalitsuse sundliitmist tundsid elanikud pigem hirmu suure valla loomise ees ja algus oli raske ka uuele omavalitsusele.

Tänaseks on vallavanem Jaanus Saat koos oma meeskonnaga jõudnud sinnamaale, et valla erinevad piirkonnad astuksid aina enam ühte sammu, kuid samas säilitaksid omanäolisuse. Valla sünnipäeva ning vallavanema kuuenda ametiaasta täitumise puhul vastab küsimustele Jaanus Saat.

Lääne-Harju vald saab järgmisel nädalal kuuseks. Kuidas selle aja kokku võtaksid ja mis on eriti hästi meele?

Need 6 aastat on olnud üsna tormilised. Algus oli raske, sest hakkasime ehitama üles täiesti uut organisatsiooni. Kõik dokumendid tuli ümber teha, mehitada meeskond ja panna see ka ühise eesmärgi nimel tööle. Lisaks olid paljud elanikud rahulolematud, sest ei soovitud liitmist sellisel kujul. Ma poleks kunagi arvanud, et see algus saab nii raske olema. Siis saabus COVID ja see oli üks keerulisemaid perioode. Ühe hetkega pandi kogu elu seisma. Mäletan hästi seda hetke, kui istusin oma kabinetis ja järjest tuli teateid, kus üritused ja kohtumised tühistati, projektid pandi seisma. Mõtlesin hirmuga, et mida see kõik tähendab meie tulemaksu laekumisele. Tänu tugevale meeskonnale tulime sellest kõigest üsna edukalt

välja. Siis algas sõda Ukrainas ning see tõi uued mured ja väljakutsed. Aga on olnud ka väga palju positiivset. Olen väga rahul sellega, et me oleme võtnud eesmärgiks olla rohevald. See on olnud väga põnev ja õpetlik teekond nii mulle isiklikult kui ka kogu vallale. Ja see teekond jätkub.

Oled nende aastate jooksul palju panustanud valla arengusse, kuid mida on see aeg sulle andnud? Mida oled õppinud?

Mina üksi ei ole midagi teinud. See kõik on olnud meeskonnatöö ja viimasega on mul tõesti vedanud. Tuleb tunnustada, et oleme koosseisus ka palju muudatusi teinud, aga seda kõike selleks, et asi paremini toimiks. Need aastad on mind kindlasti teinud targemaks. Selle töö juures on üks keerulisemaid teemasid inimeste juhtimine. Juhina pean olema meeskonnale toeks ja neid inspireerima ning vahel lahendama ka keerulisi olukordi. Püüan leida inimestes ikka positiivseid omadusi ning aru saada, miks nad vahel käituvad teistmoodi.

Olen õppinud ka seda, et otsustega ei tasu kiirustada. Juhina tahan, et asjad saaksid kiiresti ja hästi tehtud, kuid kiirustades tehtud otsused ei pruugi alati olla kõige paremad.

Kuidas on valla erinevad piirkonnad peale sundliitmist kokku kasvanud? Ja millised on olnud peamised väljakutsed?

Kokku kasvamine on olnud üsna raske. Ma olen seda võrrelnud sundabieluga, kus sa pead kellegagi abielluma, aga üldse ei taha seda. Aga mida aasta edasi, seda paremaks on olukord läinud. Olen kindel, et kõik meie asulad ja külad on liitmisest rohkem võitnud, kui kaotanud. Suur väljakutse ongi olnud see, et meie elanikud tunneksid ja tajuksid, et nad elavad ühes vallas - meie kõigi koduvallas. Muutused võtavadki aega ja meie asi vallavalitsuses on kaasa aidata nende muutuste sujuvale üleminekule ja teha kõik selles, et see ühtsustunne tekiks ja jääks. Olen teadlikult välistanud, et meie vallal on üks keskus. Igal külal ja asulal on oma keskus ja nii toimib see kõige paremini.

Lääne-Harju valla vähem ametliku sümbolina ning rohemärgisena on kasutusel logo, millel on kujutatud stiliseeritud sõnajalalehte, mis tähistab mütoloogias õnne sümbolit. Just õnnelikud ja rahulolevad inimesed on valla suurim väärtus. Mis on kuue aasta jooksul selle jaoks tehtud?

FOTO RAUL MEE

Tõepoolest on nii, et meie kõige suurem väärtus on inimesed, kes siin elavad. Me tahame, et meie inimesed oleksid õnnelikud ja terved. Oleme palju panustanud paremasse elukeskkonda. Olgu need mängu- või spordiväljakud, kergliiklusteed, jooksurajad – need kõik täidavad seda eesmärki, et inimestel oleks meie vallas hea olla. Soovime panna inimesed rohkem liikuma, sest siis on nad ka terved. Sellepärast on loodud erinevaid liikumisvõimalusi avalikele aladele, aga ka koolide ja lasteaedade juurde. Lisaks on meie valla üks suurimaid prioriteete kvaliteetse hariduse pakkumine. Kvaliteetne haridus saab alguse sellest, milline on keskkond, kus meie lapsed õpivad ja kes neid õpetavad. Oleme väga palju investeerinud meie haridusvaldkonda ja teeme seda ka edaspidi. Üle 60 % valla eelarvest kulub haridusele ja see näitab selgelt seda, kui oluline see valdkond meie jaoks on.

Ma ei taha hakata siinkohal ette lugema, mida me teinud oleme. Inimesed näevad seda ise, mis on aastatega muutunud. Aga väga palju on veel teha. Valla elanike arv on nende aastate jooksul tublisti kasvanud ja see on meie tööle ja tegemistele kõige suurem tunnustus.

Oled varasemalt öelnud, et sul on valla-valitsuses suurepärase meeskond. Räägi sellest.

Meeskonnaga on tõesti vedanud ja täna kuulub sinna üle 60 inimese. Pole olnud lihtne nii suurt meeskonda juhtida, sest selle iga liige on erinev. Oluline on see, et meeskonnas oleks usaldus ja muredest räägitakse

kohe. Igale probleemile leiab lahenduse, kui mõlemad osapooled seda soovivad.

Meeskonna loomiseks ja selle hoidmiseks oleme kõvasti pingutanud. Paneme palju rõhku meeskonnauhtsuse hoidmisele, pakume töötajatele soodustusi ja korraldame regulaarselt ühisüritusi.

Kuidas on lood valla finantsolukorraga?

Midagi rõõmustavat ei ole. Nii nagu kõik teised omavalitsused ja riik, siis peame ka meie oma kulud üle vaatama. Järgmine aasta saab olema raske, sest jõustunud on mitmed maksumuudatused, mis oluliselt mõjutavad meie eelarvet. Mitmed meie valla suurettevõtted on alustanud koondamisega ja see mõjutab otseselt meie igapäevaseid laekumisi. Lisaks üha enam kasvavad intressikulud ja muidugi jooksvad kulud. Oleme alustanud järgmise aasta eelarve koostamist ja vaatame kulunumbreid väga kriitiliselt. Valla eelarvet oleme alati teinud pigem konservatiivselt ja seetõttu võtame aasta jooksul vastu ka mitu lisaelarvet. Seda just seepärast, et oleme tulude prognoosimisel tagasihoidlikud.

Raha on alati vähe ja soov on tunduvalt rohkem, kui meie eelarve võimaldab. Peame säilitama kainet mõistust ning mitte kiirustama laenu võtmisega. Laenu võtta on lihtne, aga see on tuleviku arvelt. Näeme mitme omavalitsuse pealt seda, kuidas madala intressiga võetud laenud on pannud nad täna raskesse seisu. Praegu tuleb meil ühiselt pingutada ja vahel on vaja teha ka raskeid otsuseid. Ühel hetkel saab see olukord läbi ja saame taaskord vabamalt majandada.

Millised on valla ja vallavanema tulevikuplaanid?

Plaane on palju, aga tänases majanduslikus olukorras ei oska öelda, kas ja millal need realiseeruvad. Kinnitasime just arengukava muudatused, kuhu avalikustamise ajal esitasid inimesed erinevaid ettepanekuid ja soovide mitmete miljonite eurode väärtuses. Aga on oluline, et eesmärgid ja tegevused on sõnastatud ja arengukavas kirjas. Siis teame, kuhu suunas liigume.

Minu isiklikud plaanid piirduvad 2025. aastaga, mil toimuvad järgmised kohaliku omavalitsuse valimised. Seni tuleb aga tööd teha selle nimel, et inimesed tahaksid meie vallas elada ja uued inimesed siia elama tulla.

Millest unistab vallavanem?

Mina unistan sellest, et meie vald oleks valmis ning meie valla elanikud terved ja õnnelikud. Et kõik kruusateed oleks kõvakatte alla viidud, koolid ja lasteaedad oleksid mehitatud ja asuksid kaasaegsetes hoonetes. Unistusi on palju, aga unistada tuleb, sest neil on kombeks täituda.

Mida soovid elanikele valla sünnipäevaks?

Meie ühise väikese valla sünnipäev on kõigi meie elanike sünnipäev. Oleme Lääne-Harju valla kõik koos üles ehitanud ja iga elanik on andnud selleks oma panuse. Aitäh teile selle eest ja tähistage seda pidupäeva koos oma perekonna, sõprade ja sugulastega. Heisake valla sünnipäeval, 24. oktoobril lipumasti valla lipp! ●

Olga Smoljakova 50.aastat klaveriõpetajana

Kohtume Olgaga tuulisel ja vihmasel päeval Paldiskis, Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide kooli Rae Õppekoha klaveriklassis. Olga alustas muusikaõpinguid viie aastasel ja esimeseks õpetajaks oli ema. Muusikalise kõrghariduse sai Ukrainas Harkovi Konservatooriumis. 1. Septembril 1973.aastal alustas ta klaveriõpetajana tööd, see tähendab, et klaveriõpetajana on ta töötanud juba 50.aastat. Aja kulgu aga Olga ei tunne, sest igal õppeaastal tulevad taas kooli uued väikesed õpilased, keda on vaja õpetada muusikat armastama ning selles põnevas protsessis kaob aja taak.

Kohtudes Olgaga esmakordselt jääb kohe silma tema siiras ja soe pilk ning sirge rüht. Kaunis ja sätitud olek, millest kumab läbi soe süda. “Olen seda tööd teinud kogu oma elu, laste energia ja armastus muusika vastu hoiab seda minu jaoks põnevana. See on töö, mida armastan ja mulle meeldib see,” ütleb Olga naeratades. “Kui laps tuleb esimest korda tundi ei oska ta veel midagi, lahkudes loeb noote, mängib naudinguga-see on suur rahulolu ja pakub mulle rõõmu. Huvikoolis töötades ei tea alati, mitmeks aastaks õpilane sinu juurde õppima jääb. Minu eesmärk on, et laps saaks kogu eluks oskuse noote lugeda ja oma rõõmuks mängida. Muidugi on rahulolu tunne suurem,

Olga Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli Paldiski Rae õppekoha saalis

FOTO TUULIKI OBERSCHNEIDER

kui laps jätkab õpinguid muusikavallas ja valib selle ala omale eluks” Õpetaja ametist unistas Olga juba väiksesena. Lastega töötamine on talle südamelähedane. “Energiavahetus, mis tekib lastega töötades on eriline,” räägib Olga põnevusega “Ja oluline on anda lapsele impulss loomingulisusele. Perspektiivis on ju oskus loominguliselt kõigele elus läheneda oluline mitte ainult muusikas“, jutustab Olga veendumusega.

Olgal on olnud elujoosul palju õpilasi, lausa nii palju, et statistika tegemiseks oleks vaja läbi vaadata vanad raamatud. Malbe olekuga pakub ta, et üle 100-ne lapse kindlasti. Usun, et kui ta jõuab oma statistika tegemiseni üllatub ta ka ise, kui suur see number päriselt on.

Tema õpilastest nii mõnigi on läinud edasi Georg Otsa nimelisse Muusikakooli ja Eesti Muusikaakadeemiasse, üks õpilane lõpetas New Yorgis

Muusikaakadeemia, mõned õpilased elavad ja töötavad välismaal, mõned töötavad ka klaveripedagoogidena nii Eestis kui mujal. “Mu õpilased endiselt kirjutavad mulle, räägivad kuidas neil läheb ja küsivad erinevaid noote. Noote on küsitud ka juba oma laste jaoks.”

Koos kolleeg Veera Nõpsiga on Olga mänginud aastaid klaveriansambli. “1997.aastal oli meie ühel kolleegil juubel tulemas, otsustasime Veeraga, et esineme koos tema juubelikontserdil. Selles ajast peale olemegi koos esinenud nii vallaüritustel kui ka muudel kontserditel,” arvutan kiirelt kokku, et see teeb klaveriansambli vanuseks juba 27.aastat. Esinemine on Olgal veres, seda näen kohe, kui tal selle teema juurde pöördudes selg sirgu läheb ja silmad särava löövad.

Uurin, mida loeb Olga kordaminekuks “Kui õpilane naudib muusikat, oma pala ja klaveri-

mängu. Sageli leiavad nad ka ise lugusid, mida soovivad õppida ja olen selle poolt,” kui küsin, mis on Olga unistus elus, saabub meie vestlusesse esmakordselt paus “Muusika on raske kuid huvitav töö, mis tundub lastele pingutust nõudvana. Samas annab muusika lapsele nii palju. Unistan, et oleks rohkem muusikahuvilisi lapsi. Eesti keeles on ütlemine, et “tee tööd, siis tuleb ka armastus”. Olgal on õigus teadlased on tõestanud, et pillimängu harjutamine avaldab märkimisväärset mõju aju struktuurile, parandada mälu, ruumilist mõtlemist ja kõneoskust. Pilli mängimine on mitmekülgne ja keerukas tegevus, mis hõlmab nägemist, kuulmist ja kompamist, samuti peenmotoorseid liigutusi ning sellisel tegevusel võib olla pikaajaline mõju meie ajule.

Koputus klassiuksele ühe Olga õpilase poolt, annab märku, et meie vestlusaeg hakkab lõpule jõudma. Teen veel enne lahkumist mõned fotod, Olga uurib kolleegilt, kas ta näeb foto jaoks hea välja. „Olga, sa näed alati kaunis välja!“ kõlab vastuseks ning selles ma ei kahtle. Nii rõõmsameelse ja sooja südamega õpetajaga on lausa lust kohtuda.

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide kool soovib Olgale veel palju imelisi klaveriõpetamise aastaid! ●

TUULIKI OBERSCHNEIDER

Esmaspäeval, 18. septembril toimusid Vasalemma staadionil Lääne-Harju valla koolide kergejõustikuvõistlused. Osalesid õpilased Vasalemma, Risti, Padise, Laulasmaa, Lodijärve ja Paldiski koolidest. Mõõtu võeti 60 m jooksus, kaugushüppes ja palliviskes. Parimaid õpilasi autasustati diplomitega. Aitäh Vasalemma kooli õpetaja Irjale ja tema tublile meeskonnale toredate võistluspäeva organiseerimise eest!

12.klass koduloo tunnis Pakri saarel

FOTO PALDISKI ÜHISGÜMNAASIUMI ERAKOGU

Aktiivne september ja juubeliaasta Paldiski Ühisgümnaasiumis

Paldiski Ühisgümnaasiumi õpilased ja õpetajad on astunud uude õppeaastasse suure entusiasmiga, et kogeda mitmekülgseid sündmusi, üritusi ja tähistada kooli 30. sünnipäeva.

Septembri algus tõi kaasa mitmeid spordisündmusi. 4. septembril toimus koolis põnev spordipäev, kus õpilased said end proovile panna kaugushüppes, vigurjooksus, palliviskes, kuulitõukes ja 400 meetri jooksus. Ka meie toredad õpetajad ei jätnud spordipäeva vahele ning võtsid osa Noarootsi elamusmaratonist, läbides jalgsi 21 kilomeetrit.

Lisaks spordile on toimunud mitmed huvitavaid üritusi. Mustkunstnik Marko külastas algklasside õpilasi, pakkudes neile võimalust osaleda trikides abilisena. Samuti ei jäänud tähelepanuta ka keskkonnakaitse, sest 14. septembril võtsid õpilased 1.-12. klassist üheskoos osa traditsioonilisest maailmakoristuspäevast. 12 erinevat kohta üle Paldiski said koristatud, andes kogukonnale puhtama elukeskkonna.

Elmisel õppeaastal, lõpeksamite vahel pani 12. klass sügisel kooli tulevatele 1. klas-

si õpilastele maha porgandiseemned. Nüüd said 1. klassi õpilased tunda rõõmu ja nende porganditega maiustada.

Paldiski Ühisgümnaasiumil on ka uus madalseiklusrada, mis ametlikult avati septembrikuus. See lisandus koolis õuealale, pakkudes õpilastele rohkem võimalusi aktiivseteks õuevahetundideks.

Samuti tähistati septembris Euroopa Spordinädalat, kus õpilased said hommikuid alustada värskendava hommikuvõimlemisega koolimaja ees ning osaleda kooli meistrivõistlustel rahvastepallis ja võrkpallis. Spordinädalal algas ka terve õppeaasta toimuv õpilaste mälumäng, mille teemaks sellel korral oli sport.

See eriline aasta on Paldiski Ühisgümnaasiumi 30. sünnipäev tähistamise aeg. Kool kavatseb juubelit tähistada erinevate üritustega kogu õppeaasta vältel ning kutsume kooliga seotud vilistlasi, endisi

 PALDISKI ÜHISGÜMNAASIUM
PALDISKI EESTI KOOL 30
JUUBELIAASTA

Ürituste sari

PALDISKI EESTI KOOL 30

09.11.2023 - PEREPÄEV
13.12.2023 - JÕULULAAT
08.01.2024 - MATK PALDISKIS
21.02.2024 - KINOÕHTU
28.03.2024 - TEATRIÕHTU
18.04.2024 - ORIENTEERUMINE PALDISKIS
23.05.2024 - AVATUD USTE PÄEV
01.06.2024 - SÜNNIPÄEVAPIDU

SEPTEMBER-MAI - KOGUME MATRKARADU

Rae 56, Paldiski, Lääne-Harju vald
 Paldiski Ühisgümnaasium

õpetajaid, praeguseid ja endisi õpilasi koos peredega nendele üritustele osalema. Järgmine suurem üritus on 9. novembril toimuv perepäev, kus koolis avatakse erinevad töötoad ja tegevused, et testida oskusi ja teadmisi erinevates valdkondades.

Lisaks on plaanis teisigi huvitavaid üritusi terve õppeaasta vältel.

Seega, armsad vilistlased, pered, endised õpetajad pange kuupäevad kalendrisse kirja ja liituge meiega! Olete väga oodatud! ●

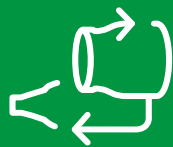
AUTOR

LIIGITI KOGUMINE ON LIHTNE

ROHEVALD

PAKENDID

KLAASPAKEND

Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Eemadada korgid ja kaaned, sildid võivad jääda.

PLAST- JA METALLPAKEND, JOOGIKARTONG

Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti. Jätta korgid-kaaned peale.

PAPP- JA PAPERPAKEND

Voldi suured papist pakendid kokku või rebi tükideks, nii võtavad nad vähem ruumi. Veendu, et materjal on puhas ja kuiv.

BIOJÄÄTMED

Biojäätmepane konteinerisse lahtiselt, paberkotis või täielikult biolaguneva ja komposteeruva kotiga.

VANAPAPER

Kogu paber ja kartong muudest jätmetest eraldi ka siis, kui teie majal pole selleks konteinerit. Vanapaber pane konteinerisse lahtiselt.

SEGA-OLMEJÄÄTMED

Kogu pakendi- ja toidujäätmepane eraldi ja segaolmejätmete hulka väheneb märgatavalt!

SOBIB

- Karastus- ja alkohoolsete jookide pudelid
- Moosipurgid
- Toiduainete purgid
- Kilekotid ja pakkekile
- Toote ümber olnud penoplast
- Kosmeetika- ja hooldustoodete ning tarbekaupade pakendid
- Leiva ja saia kotid, singi ja juustu pakendid
- Salatikarbid
- Konservikarbid
- Alumiiniumpurgid
- Metallkorgid ja -kaaned
- Piima- ja piimatoodete, mahla- ning veinipakendid

- Pappkastid ja -karbid
- Paberkotid
- Pakkepaber
- Kleeplintidega pappkastid

- Riknenud toit ja toidujäätmepane
- Tähted riknenud puu- ja köögiviljad, nende koored
- Lina- ja kalajäätmepane, kalaluud
- Muna- ja pähklikoored
- Pabermassist munarestid
- Majapidamisepaber
- Pabersalvrätid
- Kohvipaks, paberfiltrid
- Lõikelilled, ilma potita tootaimed

- Ajalehed, ajakirjad
- Kataloogid ja reklaammaterjalid
- Töövihikud, paberist ja kartongist kaustikud
- Trükiga ja puhas kirja- ning joonistuspaper
- Kontoripaber
- Papp
- Jõupaber
- Kileaknata ümbrikud
- Vanad raamatud (kõvade kaanteta)

- Jäätmepane, mille liigiti kogumine pole korraldatud
- Kassiliiv, rasvane ja raskesti puhastatav pakend, mähkmed, hügieenisidemed, kosmeetika, küpsetuspaber, foolium, jahtunud tühki, tolmuiumeja tolmukott, suured kondid, näritud näts, kummist esemed
- Hõõgniidiga lambipirnid, CD-plaadid, tühjad ja katkised pastakad, tühjad viilikad
- Katkised kruusid ja taldrikud
- Kasutuskoibmatud jalanõud, riided ja mänguasjad

EI SOBIB

Akna- leht- ja peegelklaas
Valguslambid ja elektripirnid
Keraamika, kristall ja portselan (nt toidunõud, vaasid jne)
Kuumuskindel klaas (nt aljukindlad toidunõud)

Küpsetuspaber
Toodet sisaldav pakend
Plastist mänguasjad
Kodukeemia, liimi-, värv- ja teisi ohtlikke aineid sisaldavaid pakendeid
Mähkmed, hügieenisidemed, kondoomid
Pandimärgisega pudelid
Plastist ja kummist tooted, mis ei ole pakendid
Ehitusmaterjalid

Määrduv/vettinud paber ja papp (nt pitsakarp)
Pehmepaber (nt tualettpaber)
Ajalehed, ajakirjad, raamatud
Koopia- või joonistuspaper
Fooliumi või kilet sisaldav paber, papp, kartong (nt mahlapakid, raamatukaaned)
Munakarbid
Tapeet

Tavalised kilekotid, toidupakendid
Kassiliiv, tühki, suitsukonid
Vedelad toidujäätmepane, toiduõli, suured kondid
Kiletatud või vahatatud pinnaga
Küpsetuspaber
Vanad ravimid
Mähkmed, hügieenisidemed
Tolmuimejakotid
Kunstlilled, kiünlad
Lille- ja salatipotid

Määrduv või vettinud paber ja papp
Majapidamisepaber
Kasutatud pabernõud
Kopeeripaber
Kleepsildid, teibid
Foolium, võipaber
Kompipaberid, jäätmepaberid
Tapeet, lamineeritud või kiletatud paber
Tetrapakid, munakarbid
Kõik, mis sisaldab materjale peale paberi ja kartongi

Toidujäätmepane, puhtad pakendid
Värvijäätmepane, ravimid, tule- ja plahvatusohtlikud jätmed, patareid, akud, kookumasinad, elektroonika
Ehitusjäätmepane, aiajäätmepane
Vedelad jätmed (näiteks kasutatud toiduõli)
Suuremõtmelised jätmed, mööbel, peegel, vaibad, madratsid
Ained ja esemed, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu võivad ohustada mahuti, veokit või vedajaid

VAATA LISAINFOT KUHVUVA.EE

Liigiti kogumine on lihtne – anna jäätmetele uus elu!

Jäätmed pole prügi, vaid ressurss, millest saab valmistada uusi või samaväärseid asju. Kuid see on võimalik vaid siis, kui jäätmed on liigi kaupa eraldatud. Andes oma panuse liigiti kogumisse, hoiad keskkonda, säästad raha prügiveolt ning mõjutad ka teatud toodete hinda tulevikus.

Eesti inimeste kodudes tekib igal aastal ligikaudu 400 kg jäätmeid inimese kohta, millest ringlusse jõuab vaid u 30%. Paraku jõuab suurem osa sorteerimata segaolmejäätmetena prügimäele või põletusahju. Prügimäele jõuavad ka esemed, mida saaks taaskasutada või ümber töödelda. Nii läheb raisku palju väärtuslikku materjali, millest toota uusi asju.

Kodudes tekkivast prügist suure osa moodustavad biojäätmed ja pakendid. Biojäätmeid eraldi kogudes saab sellest ise oma köögivilja- või lilleaia jaoks kompostmulda teha. Konteinerisest kogudes tehakse biojäätmetest tööstuslikku komposti või biogaasi. Biogaasiga sõidavad näiteks Tallinna bussid, aga sellest saab ka toasooja ja autokütust.

Ka pakendite liigiti kogumine pole tühi vaev. Klaas on tänuväärne materjal, mida saab lõputult ümber sulatada uuteks klaaspakenditeks. Plastpakenditest saab teatud juhtudel samuti uusi pakendeid teha, samuti ka-

statatakse seda flüüsi tootmiseks. Laialdaselt tehakse plastist aga graanuleid, millest hiljem toodetakse elektripistikuid, ehitusmaterjali jms.

Et pakenditest saaks midagi uut teha, peavad need jõudma ülejäänud prügist eraldatuna pakendikonteineritesse. Selleks, et pakendite liigiti kogumine inimestele mugavamaks teha, plaanib riik lähiajal süsteemi uuendada. Eesmärk on, et inimesed saaksid lisaks biojäätmetele ka pakendeid ära anda kodu juurest lahkumata. Liigiti kogumisest peaks tekkima selge rahaline sääst.

Kraam kaasa kauplusse!

Aeg-ajalt kodust ravimisahelilt korrastades võime leida aegunud rohtusid. Kindlasti ei tohiks neid visata tualettipotti või olmeprügisse, sest nii satuvad need ained keskkonda. Juba praegu on Läänemeri ravimijääkidega reostunud ning see ohustab vee-elustiku. Vaid hoolsama käitumisega saame sellele pidurit tõmmata.

Kui kodus juhtub mikser või röster katki minema, saab väike-se elektroonika (kuni 25x25cm) viia tagasi suuremasse elektroonikapoodi või kaupluse juures asuvasse elektroonikajäätmete konteinerisse. Samuti on kõigis suuremates toidupoodides ja ostut keskustes olemas kogumiskastid patareide ja väikeste akude jaoks.

Kõik elektroonikaseadmed ja patareid sisaldavad nii väärtuslikke kui ka ohtlikke aineid, mida ühest küljest saaks ringlusse võtta, et nendest uusi asju toota, aga teisalt on need tavaprügi hulka visates suureks ohuks inimestele ja loodusele.

Järgmiseks jäätmejaama!

Oma asjatoimetuste teekonda plaaneerides tasub läbi käia ka jäätmejaamast. Sinna saab viia vanapaberit ja katkised riided, aga ka vanaelektroonikat ja ohtlikke jäätmeid.

Kui kauplused võtavad vastu vaid väikeelektroonikat, siis jäätmejaama saab tuua lisaks ka vana

külmkapi, televiisori, pesumasina jm suured seadmed, mis üldjuhul võetakse teatud mahus vastu tasuta. Samuti saab nii ära anda kodu tekkivaid ohtlikke jäätmeid: kodukeemiat, värve ja lahusteid, akusid ja leedlampe. Ohtlike jäätmete sattumist keskkonda peab vältima, sest see mõjutab nii pinnase, joogivee kui õhu kvaliteeti. Ka vanapaberi ja papijäätmeid peab neid liigiti koguma. Vanapaberist tehakse joonistus- ja tualettpaberit, liigiti kogutud papist saab jõupaberit ja uusi kartongpakendeid. Ajalehtedest valmivad aga munarestid, uued ajalehed ja soojustusmaterjalid.

Anneta ja aita!

Tähtis on meeles pidada, et KORRALIKUD, TERVED JA PUHTAD ASJAD TASUB ALATI SAATA UUELE RINGILE. Nii aitad vältida jäätmeteket ja annad olulise panuse keskkonna heaks. Teisalt võib aga sinu üleliigne kapp, korralik kampsun või terve tehnika olla suureks abiks mõnele teisele inimesele, kes uusi tooteid endale lubada ei saa.

Ja mis veelgi olulisem – enne asja soetamist mõtle, kas sul ikkagi on seda vaja, ja jäta ülearu- sed ostud tegemata. See on kõige parem viis keskkonnahoidu panustamiseks.

Vaata lisaks: kuhuvia.ee • **KLIIMAMINISTERIUMI**

SÜGISTÖÖDE AEG: haljastujäätmete tark käitlemine ja loodussõbralikud nipid

Käes on sügis ning see on aeg, mil meie aiad ja väliruumid valmistuvad talveks. Meenutame, kuidas toimida aia- ja haljastujäätmetega säästvalt ja keskkonnasõbralikult.

MARIKA ILVES

Keskkonna- ja ehitusosakonna nõunik

Üks parimaid viise elurikkuse toetamiseks on sügisest lehtede kompostimine, sest nii jõuavad toitained kõige lihtsamini jälle mulda tagasi ning ressursid jäätmete transportimiseks jäävad kulutamata. Mõnedes kohtades soovitate jätta lehed riisumata, sest aeglasemalt lagunevad lehed saa-

vad mõjuda põõsaste all loodusliku multšina ning talvel pakuvad kaitset puujuurtele ja talvekorterit siilidele, selgrootutele ning aia- kahjuritest toituvatele putukatele.

Valides aga haljastujäätmete üleandmise korraldatud jäätmeveo raames, tuleb ühendust võtta valla jäätmevedajaga Eesti Keskkonnateenused AS-ga tel 640 0800 või 1919, andes teada äraantavate haljastujäätmete ligikaudse koguse. Haljastujäätme-

te vedu toimub 30. novembrini. Äraantavad haljastujäätmed peavad olema pakitud pealt suletud ja kergesti teistsaldatavatesse kilekottidesse ning sisaldama üksnes haljastujäätmeid. Kilekotid tuleb paigutada jäätmevedajaga kokkulepitud asukohta, nt olmejäätmete mahuti vahetusse lähedusse.

NB! Aia- ja haljastujäätmeid on lubatud kompostida oma kinnistul lahtiselt aunas. Lahtiselt ei tohi kompostida toidujäätmeid.

Keila jäätmejaama saavad Lääne-Harju valla elanikud haljastujäätmeid ära anda tasuta.

Hinnakiri:

Kuni 0,10 m ³ kott (kuni 15 kg) 2,00 eurot/km-ta 2,40 eurot/km-ga
Kuni 0,20 m ³ kott (kuni 25 kg) 4,00 eurot/km-ta 4,80 eurot/km-ga

Jäätmejaama info: <https://www.keilajaatmejaam.ee/>.

Rohkem infot kompostimise kohta leiad valla kodulehelt: <https://laaneharju.ee/kompostimine> •

Pudelikorgi- maal

Kogukondlik pudelikorgimaal osaleb keskkonnateemalisel näitusel "Lähme Nulli" Salme Kultuurikeskuses

MARIE KÄIGE

Re Stúdio MTÜ eestvedaja

Näituse eesmärk on läbi visuaalselt kõnekate metafooride tuua vaatajateni prügi olemus, probleemi suurus ja pakkuda lahendusi.

Näitusel osaleb ka Re Stúdio eestvedamisel valminud 8000 pudelikorgist tehtud päikeseloojang "Väe kogum", mis sümboliseerib kõikide väikeste ja suurte tegude kogumit looduse hüvanguks.

Pudelikorkide kogumise projekt sai alguse 2021. aastal. Kahe aasta jooksul on pu-

FOTO PRIIT GREPP

delikorkide kogumisse ja maali valmimise panustanud Lääne-Harju valla noored, Klooga Õpilasmalev, kohalik kogukond ja meie külalised.

Täname veel: Lääne-Harju vald, Lääne-Harju Kultuurikeskuse Klooga maja, Lääne-Harju Huvikeskus, Paldiski Coop juhatajat jt korgikogujaid.

Näitus on tasuta! Haridusasutustel on võimalik külastada ka "Lähme Nulli" ha-

ridusprogrammi, mille eesmärgiks on tõsta laste ja noorte keskkonnateadlikkust.

Lisaks avatakse 15. septembril koostöös Maailmakoristuspäeva ja Gratitude Service'iga Telliskivi loomelinnakus n-ö näituse satelliit, mis keskendub kalmistuprügile. Lähme Nulli näitus ja haridusprogramm Salme Kultuurikeskuses on avatud kuni 30.novembrini. Rohkem infot: <https://www.lahmenulli.ee/>

Padise Segakoori hingedepäeva kontsert

Kontserdil „Vastu külma ööd“ teevad kaasa solistid Alen Veziko ja Triin Õunamaa

Padise Segakoor annab hingedeajal kaks kontserti koos bändi ja solistidega. Esimene neist toimub 2. novembril Harju-Madise kirikus, teine aga päev hiljem Tori kirikus. Vestlesin koori dirigendi Marge Matsoniga, et uurida kontserdi kohta lähemalt.

Kust tuli mõte korraldada hingedepäeva kontsert koos bändi ja solistidega?

Padise Segakoor on viimastel aastatel teinud erinevaid ägedaid projekte. 2021 suvel toimus meil Padise kloostris suurejooneline koorikontsert „Pühendused Eestimaa“ koos saksofonikvartetiga, mille viisime 2022 kevadel kuulajateni ka Tartus. Sama aasta detsembris osalesime Antonio Vivaldi suurvormi „Dixit Dominus“ ettekandmisel koos kammerkoor Studium Vocale ja Üle-Eestilise Noorte Sümfooniaorkestriga.

Käesoleva aasta alguses mõtlesin, et sügisel võiks korraldada kontserdi koos solistide ja bändiga, kuid polnud seda õiget kontseptsiooni, mida ja millal täpselt teha, kuni hetkeni kui kuulsin südatalvel raadiost Nelle-Liis Vaiksoo ja tema poja Roni esituses laulu „Vastu külma ööd“. Siis jõudis minuni teadmine, et soovin teha koorikontserti koos bändi ja solistidega just hingedeajal ning sel kontserdil peab kõlama ka laul „Vastu külma ööd“. Nii see kontserdi nimilooks saigi.

Kontserdil esinevad solistid Alen Veziko ja Triin Õunamaa. Kuidas nende nimedeni jõudsite?

Oleme Padise kooriga mitmel suvel esitanud laululooja Aleni Veziko tuntud laule koos teiste Eesti kooride ja autori endaga taasiseseisvumispäeva kontsertidel Vaba Rahva Laul. Tema lauludel on ilusad meloodiad ning kaunid tekstid, mis kõlavad kokku väga hingestatud. Alen Veziko mitmeid laule on seatud koorile ning koorid armastavad neid laulda. Kui hingedepäeva kontserdi planeerimisel meessolisti peale mõtlesin, siis oli tema esimene valik, sest Alen Veziko laulud sobivad hingedeajaga suurepäraselt. Teise solisti osas oli mul tegelikult juba ammu väike salaplaan. Nimelt laulab Padise Segakooris kauni heleda häälega noor naine, Triin Õunamaa, kes juba lapsepõlvest tegelenud soololauluga, laulnud ETV lastekooris, mänginud erinevaid pille, kirjutanud omaloomingut ning osalenud edukalt mitmetel lauluvõistlustel. Viimati, 2021. aastal, võitis ta Harjumaa emade-isade lauluvõistlusel „Kuldne mikrofon“ publiku

preemia just enda kirjutatud lauluga. Soovisin, et meie valla rahvas saaks kuulda Triini kaunist häält solistina just Padise Segakoori kontserdil. Mul on hea meel, et need kaks solisti tulid kohe mõttega kaasa ning olid nõus sel kontserdil osalema.

Milliseid pillid on esindatud saateansambelis ja kes bändis üles astuvad?

Saateansambel on kolmeliikmeline, kaks neist on Alen Veziko praegusest bändist: Priit Sootla klaveril ja Karel Kasak kitarridel (akustiline ja elektrikitarr). Basskitarri mängib aga meie oma valla mees, Risti Kooli direktor Kristo Matson. Laiem publik võibolla ei tea, aga Kristo on helilooja ning on mänginud aastatel 2000-2010 basskitarri erinevates bändides, esimene ülesastumine basskitarristina oli just Alen Veziko bändis 23 aastat tagasi. Nii, et see on mingis mõttes ka bändile taaskohtumine, sest kõik kontserdil esinevad pillimehed on mingil ajaperioodil kuskil ansambelis koos mänginud.

Missuguseid laule kontserdil veel kuulda saab?

Esitusele tulevad tundeküllased poplaulud erinevatelt autoritelt. Kontserdil kõlab nii Alen Veziko kui Triin Öunamaa originaallooming. Samuti tuleb esitusele kontserdi

nimilugu „Vastu külma ööd“, mis pärineb ansambel Justamendi varasalvest. Lisaks kuulub mitmeid laule tuntud laululoojatelt nagu Jaan Sööt, Urmas Alender, Agu Tammeorg, aga ka armastatud koorilaule heliloojatelt Kait Tamra ja Pärt Uusberg.

Oleme kontserdi planeerimisel mõelnud ka vahetektidele. Hingedeajale kohaselt soovime meenutada meile armsaid inimesi. Selle kontserdi teevad omanäoliseks eelsalvestatud vaheklipid, kus kõlavad koorilauljate helged mälestused oma esivanematest, sugulastest, tuttavatest. Võin öelda, et lisaks südamlikele lauludele on neil soojadel meenutustel väga eriline roll kontserdi atmosfääri loomisel, et pakkuda nii kohalikule kogukonnale ja vallaelanikele kui ka inimestele väljastpoolt hingepäeval meeldejäädavat kontserdielamust. Nii, et ootame kõiki 2. novembril Harju-Madise kirikusse! •

KADRI KAUKSI

Kuidas saada riiklikku soodustust abivahenditele

Kui vajad liikumisabivahendit, põetus- ja hooldustooteid, uriinipidamatus-tooteid vms, siis uuri, kas Sul on õigus ka riiklikule soodustusele! Riik hüvitab teatud abivahendeid kas Sotsiaalkindlustusameti või Tervisekassa kaudu.

Tervisekassa soodustuse alla kuuluvad eelkõige ortoosid, uriinikotid ja kateetrid.

Nende abivahendite jaoks on vajalik küsida enda arstilt digiresepti! Soodustust saab arst määrata ortoosidele juhul, kui kindlustatud isikul on 6 kuu jooksul toimunud trauma või operatsioon ning samuti ka siis, kui isikul on vastav diagnoos fikseeritud haigusloos.

Sotsiaalkindlustusamet hüvitab abivahendeid nagu näiteks liikumis-, laste- ja olemeabivahendeid, põetus- ja hooldusvahendeid ning uriinipidamatus-tooteid. Riiklikud soodustused kehtivad neile toodetele aga **vaid arstitõendi alusel isikutele, kellel on puue, täielik või osaline töövõimetus või lastele eriarsti tõendi alusel ning ka vanaduspensionäridele**. Arstitõendil peab olema kirjas konkreetne abivahend(id), millele tõend kehtib. Näiteks liikumisabivahendi vajaduse korral on vajalik, et arst kirjutab tõendile konkreetse nimetusega abivahendi(d), st näiteks vajadus käimiskepi, rulaatori, ratastooli vm abivahendi kohta (ei piisa üldnimetusest „liikumisabivahendid“).

Kasulik on teada, et kui kõikide muude abivahendite jaoks on vaja küsida arstitõendit, siis **vanaduspensionäridele kehtib riiklik soodustus uriinipidamatusoodetele automaatselt!** Nii on näiteks täiskasvanute mähkmed ja sidemed vanaduspensionäridele ligikaudu kuni 40% soodsamad (sõltuvalt tooterühmast ja riigi poolt kehtestatud piirhinnast).

Soodustuse saamiseks ei ole vaja teha muud, kui külastada abivahendi kauplust ning võtta kaasa enda isikut tõendav dokument. Pikka aega kasutuses olnud paberkaardil olev isiklik abivahendi kaart on jäänud minevikku ning juba viimased aastad ei ole seda vaja kaasas kanda.

ITAK Terviseabivahendite ettevõtte Keila kaupluses (Jaama 1) on võimalik nõu küsida nii abivahendite valikul kui ka valdkonda puudutavates küsimustes. Samuti on Keila ITAKi kauplus alates oktoobrist avatud nüüd ka laupäeviti!

Keila ITAK (Jaama 1)
E-R 10-17
L 10-15
Tel 5302 3740 •

Head vabaühendused!

Vabaühendustel on võimalik esitada 2024. aasta Lääne-Harju valla mittetulundustegevuse edendamiseks taotlusi kuni 2. jaanuarini 2024.

Tegevustoetuse andmise eesmärk on toetada tegevusi, mis mitmekesistavad ja edendavad kohaliku omaalgatuse kaudu valla arengut ja parandavad valla elanike heaolu ja on kooskõlas Lääne-Harju valla arengukavas seatud prioriteetidega. Toetust saavad taotleda mittetulundusühingud, sihtasutused või seltsingud, kelle taotletav tegevus peab toimuma valla ning elanike avalikes huvides.

Toetuse saamise kriteeriumiteks on tegevuse vastavus valla arengukavale, tegevuse mõjus, elanikkonna kaasatus ja kasusaajate arv, kohaliku kultuuripärandi edendamine, kogukondlike algatuste elluviimine, traditsioonide edendamine, samuti abiprogrammidesse või muudesse toetusfondidesse esitatavate mittetulundusliku tegevuse projektide kaasfinantseerimine.

Kindlasti arvestada, et investeeringu toetuse ülempiir kalendriaastas on 2000 eurot taotluse kohta, millest vähemalt 10% peab toetuse saaja katma oma- või kaasfinantseeringu arvelt. Koguduse tegevusi toetatakse kuni 3000 euroga ja päästeasutuse tegevust kuni 5000 euroga.

Erandjuhtumil, kui taotleja on saanud abiprogrammidest või muudest toetusfondidest oma projekti või tegevuse osas positiivse rahastamisotsuse ja see toetus makstakse välja pärast projekti või tegevuse elluviimist, võib toetuse määr olla suurem nimetatud piirmäärdest.

Kogu taotluste menetlemine käib elektroonilises iseteeninduskeskkonnas Spoku.

2023 aasta aruannete esitamise tähtaeg on 31. detsember 2023 (samuti Spokus).

Tutvu toetuse tingimustega:

Lääne-Harju valla mittetulundustegevuse toetamise kord.

Taotluse koostamine ja aruande esitamine **Lääne-Harju valla iseteeninduskeskkonnas Spoku.**

Täiendava info saamiseks pöörduge arendusnõunik Käti Teär-Riisaare poole telefonil 679 0602 või kati.tear@laaneharju.ee.

Klooga algkooli lugu või Lodijärve kooli sünd

Haridust on antud Kloogal, loe Klooga mõisa maadel, aastast 1867, mil Keila kiriku kroonikaraamatute järgi asutati Klooga algkool. [TLA f.884 n.14 s.987 1.282].

Kool töötas algul Raadiku talus, mis asus 1 km kaugusel praegusest endise koolimaja asukohast - Tallinn-Paldiski ja Klooga-jaama teeristil. Kool oli valla, maa aga mõisa omand, mille eest vald maksis mõisale renti 45 rbl. aastas. Kooli maja valmis 1875.aastal

Kui praegusesse Klooga alevikku – mis sel ajal oli vaid noor männimets koos tosinna suvila-eramajaga – platseerusid okupatsiooniväed, ehitati 1956.aastal Kloogale venekeelne kool – „Клоогаская 8-классная Школа“.

Klooga algkool, oma nelja klassiga, töötas rõõmsasti Paldiski maantee ääres edasi. Kuni 1970-ndate aastate lõpuni, mil väikekoolide sulgemine muutus aktuaalseks.

1994.aastal, kui okupatsiooniväed Kloogalt lahkusid, käivitus aktiivne kodanikualgatuslik protsess – Kloogale eestikeelne kool!

Kooli asutamine õnnestus – 1. septembril 1994 taasavati Kloogal eestikeelne algkool. Õnnestus küll vaid poolel määral – taasavatud 6-klassiline Klooga algkool sai kakskeelne.

Kloogal elas sel ajal igasugu rahvast – oli okupatsioonivägedest maha jäänud pensionäre ja poolikuid perekondi, oli mujalt Eestist Kloogale korteri saanud majandusraskustesse sattunud perekondi.

Elu koolis oli värviline, kohati keeruline. Aga elati täpselt nii nagu osati „keeruliste 90-ndate vaimus“

Tolleaegne Keila vallavalitsus otsustas läbi viia valla koolide auditi, mille tulemusena Klooga kool sattus sügavalt nn punase joone alla – põhjuseks kooli lokaalne küttesüsteem – oma katlamaja, mis viis ülalpi-

Lodijärve kooli direktor Nele Lavrikov
FOTO MARIS EHRBACH

damiskulud teiste valla koolidega võrreldes punasesse. Klooga kooli kohale kerkis sulgemisoht.

Taas aktiveerus kogukond ja suudeti vallavalitsust nii palju „nügida“, et kaevati mõnisada meetrit kraavi ja kool ning ka noortekas ühendati aleviku küttesüsteemiga.

Teine häda oli sel ajal, et EV-s võeti vastu poliitiline otsus, et koolid peavad muutuma puhtalt eestikeelseteks. Klooga kooli venekeelne osa oli arvukam ja õpetajad häalekamad ja tundus, et ei tule kõne allagi kooli venekeelse osa ühendamine üheks eestikeelseks kooliks. Pealegi seisid ees kohalike omavalitsuste valimised ja vallavalitsus oli ikka väga eitaval seisukohal. Kuid juhtus ime ja ka see protsess läbiti siiski positiivse tulemusega. Klooga Algkool sai eestikeelseks.

Järgmine komistuskivi ootas Klooga kooli ees uue valla – Lääne-Harju valla moodustumisel, mil tõusetus idee Klooga ja Lehola koolid ühendada üheks Laulasmaa kooliks. See mõte kogukonnale esialgu ei meeldinud, sest tundus, et see tähendabki lõplikult Klooga kooli sulgemist.

Kuid Laulasmaa Kool Klooga koolimaja staatus mõjus koolile hästi. Majas hakkasid puhuma uued, värskemad tuuled, õpetajaskond vahetus. Kogukonna jaoks oli see ikka Klooga kool, mis sest, et nimi pikk ja keeruline.

Ja nüüd! – 1. septembril 2023 toimus ikka sellesamas majas Lodijärve Kooli õppeaasta avaaktus! Lodijärve põhikooli avaaktus. Kooli direktress Nele Lavrikov mõtiskles oma aktusekõnes, et ei tea, kas on olnud aastate jooksul 1. klassi tulijaid Klooga koolis nii palju, kui Lodijärve kooli – 19. Võin vastata – ei ole! Minu andmed pärinevad aastast 1994, mil läks Klooga kooli mu enda tütar ja Klooga kooli on läbinud ka üks lapselaps, nii et kooli eluga olen ma jooksvalt kursis olnud.

Rõõm oli vaadata neid lapsi, kes lilletutid käes Lodijärve Kooli poole tõttasid

Rõõm oli vaadata avaaktusel neid sãrasilmseid õpetajaid, keda kõiki kohaletulnuile ka tutvustati (ei unustatud ka kooli tugipersonali). Rõõm oli kuulda vallavanem Jaanus Saat'i lubadust, et 2024/2025 õppeaasta avaaktus saab toimuma oluliselt suuremates ruumides. Lodijärve kool saab juurdehituse.

Klooga kogukond on tänulik eelkõige kooli eestvedajale Nele Lavrikov'ile, kes vaatamata kõigele on suutnud selle toreda mõtte teoks teha. Koos oma meeskonnaga.

Aleviku elanike jaoks oma kooli avamine on suursündmus.

Tuult tiibadesse – Lodijärve Kool!

Aastal 2027 saab tähistada tärmunit - hariduse andmise algusest 150 aastat Kloogal

See on lihtsalt suurepärase, et pea 30 aastat hiljem on lõpuks täitunud Klooga kodanikualgatuslik kogukonna soov – Klooga eestikeelne kool! •

MARIS EHRBACH

Aktiivse kogukonnaelu tulevikuvaated

Juhin pühendunud kogukonnaliikmena Lääne-Harju Kultuurikeskust, kus pakutakse mitmekesist tegevust ning toetatakse kohalikke huviringe ja korraldatakse sündmusi.

Täna tegutsevad kultuurikeskuse majad jätkuvalt kogukonnajade põhimõtetel ja Kultuurikeskus jätkab vallas tegutsevate huvi- ja taidlusringide, klubide, seltside ja aktiivsete kogukonnaliikmete, tegevuste toetamisega.

Koroonaperioodi järgselt on enamus huviringidest alles jäänud, aga juurde on tekkinud ka uusi toredaid koosolemisi, näiteks traditsiooniks saanud mälumänguõhtu Laulasmaa kogukonnajajas. Väga suur rõõm on näha, et Laulasmaa kogukonnajaja leiab

järjest rohkem kasutust. Mida me elanikele sügisperioodil pakume? Tegevuskalendis on uuel hooajal näiteks väikelaste muusikaring, eakate võimlemine, jooksjate treening, käsitööringid. Lisaks alustab oktoobrikuu keskepaigas tegutsemisega Lääne-Harju Huvikeskuse Laulasmaa noortetuba ning kuu lõpus toome kogukonnajaja filmiõhtule kodumaise portreefilm „Neeme Järvi. Muusika üle kõige“. Filmiõhtuid korraldame ka

Kultuurikeskuse Klooga majas ja Padise Rahvamajas.

Koostööd teeb ja plaanib Kultuurikeskus ka teiste valla allasutuste ja aktiivsete kohalike ettevõtetega. Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide kool ning Lääne-Harju Huvikeskuse noortetoad tegutsevad nii Padise, Vasalemma, Laulasmaa kui ka Klooga majas. Et Kultuurikeskusesse valla koolinoori tuua, siis plaanime Huvikeskuse noorsootöötajate ja valla koolidega edaspidi rohkem koostööd teha.

Viimasel septembrikuu laupäeval oli Padise Rahvamaja avatud filmi- ja kontserdisaalina, seoses Padise Kloostri projektiga tuua Padisele Matsalu Filmifestivali filmid.

Oktoobris toimus saalis lastele teadusteatri etendus, mille tõi meieni Porikuu Sügislaada ja Perepäeva raames Padise Kastell. Lääne-Harju Kultuurikeskuse Padise Rahvamaja saal on hetkel üks valla suurim saal, mille ukсед rõõmuga külastajatele avame ja ootame huviga kõikvõimalike koostööprojektide ettepanekuid.

Oktoobrikuu viimasel reedel katsetame Kultuurikeskusega midagi uut. Nimelt on Padise Rahvamaja Mudilaste Halloweeni diskole oodatud kogu valla lasteaialapsed koos vanematega. Ürituse organiseerimisel oleme jõud ühendanud Huvikeskuse Padise noortetoa, Naiskodukaitse Padise-Kloostri jaoskonna ja aktiivsete vabatahtlike ko-

gukonnaliikmetega. Novembri kolmandal nädalavahetusel saab Padisel nautida heas koguses teatrit. Juba kaheksandat korda toimub traditsiooniline Padise Teatripäev, mille korraldajaks on PadiseRahva Teater.

Lääne-Harju Kultuurikeskuse juhatajana loodan, et ehk leiavad igas vanusegrupis kogukonnaliikmed endale meie tegemistes miskit, mis kõnetab. Võib olla on see mõni huvitegevus, taidlusring, kultuuri- või ühisüritus ja kindlasti avaneb meil hea võimalus toredateks kohtumisteks. Jõudude ühendamisele oleme alati avatud ning ootame ettepanekuid ja värskeid ideid uuteks projektideks ja koostöökohtade osas. •

MARIANN RANDMÄE

Lustipesa Lasteaed tähistas sügise saabumist

Sügise esimene nädalal algas Metsamajas täis sagimist. Hommikul võtsid õpetajad lapsed vastu sügiseses meeleolus, sest päris mitmel lapsel oli kaasas vanematega koos meisterdatud tore looduslikust materjalist sügiskompositsioon.

Päeva jooksul kogunesid kõik lasteada toodud kompositsioonid Õuekooli. Üheskoos seati üles vahva Sügisnäitus. Sügisnäitust said lapsed täiendada kogu nädala jooksul. Peale hommikusi tegevusi kogunesid lapsed ja õpetajad Õuekooli, et tervitada majja saabunud Sügishaldjat. Sügishaldjas võttis esmalt lastega lauluviiši üles ja seejärel toimus muhe mõistuste ära arvamine. Kui mõistused said ära arvatud, kutsus Sügishaldjas lapsed õuealalt sügisandepurki korjama. Ta oli ette valmistanud kindla nimekirja, mida lapsed pidid otsima. Koos õpetajaga läksid kõik rühmad sügisandepurki otsima. Põnevust ja sagimist oli palju.

Kui oma leiud oli Sügishaldjale ette näidatud, kostitati lapsi magusate õunakestega ning seejärel võis minna igauks oma sügist otsima, lehvitades käega veel lahkuvale Sügishaldjale.

Kurepesa majas tähistati sügise algust sensoorse looga "Juku ja sügis". Sensoorne lugu on jutustus, kus kombineeritakse jutt ja sensoorsed kogemused, et toetada lapse kognitiivset arengut läbi erinevate meelte saadud kogemuse. Nii saidki lapsed lisaks tavapärasele loo kuulamisele ja piltide vaatamisele ka maitsta, nuusutada ja katsuda erinevaid vahendeid (tõrud, kastanimunad, puulehed, sall) ja tunnetada vihma. Enim

Sensoorne jutuke

FOTO REELIKA TAMMU

elevust tekitas lastes kahtlemata vihma tunnetamine - ega siis õpetaja iga päev sind veega pitsi. •

KARIN KALEV JA AGNES PUUST
Lustipesa Lasteaia õpetajad

Vasalemma Põhikooli kodulooringi õpilased Tallinna vanalinnas

Vasalemma Põhikooli kodulooringi õpilased käisid 14. septembril Tallinna vanalinnas õppekäigul.

Kodulooringi õpilased olid suvel viiel nädalavahetuse päeval seotud Unustatud Mõisad külastusmänguga. Meie koolimaja on ehitatud 1893 aastal uusgooti stiilis mõisahoonena. Me viisime läbi oma koolis mõisa ja kooli ajalugu tutvustavaid ekskursioone, pidasime kohvikut ja esinesime kontserdil.

Terve eelmise aasta õppisime erinevaid

arhitektuuri stiile. Me oleme õppinud romaani stiili ja gooti stiili ning võrrelnud neid historitsistlike stiilidega.

Tallinna vanalinnas jõudes ootasid meid imelised keskaegsed müürid ja kirikud. See oli justkui ajarännak minevikku. Me kuulasime õpetaja Margiti jutustatud lugusid Tallinna ajaloo ja saladustest. Õppekäigul Tallinnasse külastasime Toomkirikut, kus

nägime Vasalemma mõisa endiste omanike Baggehufwutite perekonnavappi. Lisaks nautisime ilusat vaadet alllinnale. Külastasime ka Oleviste kirikut, Tornide väljakut, Raekoja platsi, Harjumäge ning Vabaduse väljakut.

Eriti meelde jäävaks tegi selle päeva mulle Toomkirik ja linnamüür oma tornide ja väravatega. Muljet avaldasid ka Niguliste kirik alllinnas, Aleksander Nevski katedraal Toompeal ja vaated Toompealt vanalinnas tänavatele.

Tallinnas veedetud päev oli õpilastele väga silmaringi avardav ja meelde jääv kogemus.

KAISA PIILBAK
Vasalemma Põhikooli IV klassi õpilane

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUSE TEATED

Lääne-Harju Vallavalitsus on algatanud 12.09.2023 korraldusega nr 620 Paldiski linna Tuulepargi, Neljatuule ja Põlde katastriüksuste detailplaneeringu.

Tuulepargi (katastritunnus 58001:001:0251), Neljatuule (katastritunnus 58001:001:0252) ja Põlde (katastritunnus 58001:003:0008) katastriüksuste planeeringuala pindala on 78 ha.

Planeeritav ala asub Paldiski Linnavolikogu 14.06.2005 määrusega nr 15 kehtestatud Paldiski linna üldplaneeringu kohaselt taastuenergia tootmise alal. Juurdepääs planeeringualale on kavandatud Värvu tee L1 (katastritunnus 43101:001:1148) transpordimaalt ja läbi Sadama tn 55 (katastritunnus 43101:001:1533) tootmismaa. Juurdepääs põhjapoolsele osale on võimalik rajada olemasolevalt kohalikult teelt (teeregistri nr 5800107).

Planeeritav ala piirneb põhjas Kadaka tee 5 (katastritunnus 43101:001:0298), Väike-Lääne (katastritunnus 58001:003:0014), Testepere (katastritunnus 58001:003:0002) ja Kadaka tee 31 (katastritunnus 58001:003:0286) maatulundusmaadega ja Kadaka tee 35

(katastritunnus 58001:003:0012) tootmismaa, idas Kadaka tee 39 (katastritunnus 58001:003:0273) 90% maatulundusmaa, 5% tootmismaa ja 5% transpordimaa katastriüksusega, Väike-Riomäe (katastritunnus 58001:004:0004) ja Reaktoritaguse (katastritunnus 43101:001:0295) maatulundusmaadega, lõunas Soometsa (katastritunnus 58001:001:0352) ja Posti (katastritunnus 58001:004:0024) maatulundusmaadega ning Sadama tn 55 (katastritunnus 43101:001:1533) tootmismaa, läänes Uuepõllu (katastritunnus 43101:001:1484) ja Uuepõlde (katastritunnus 43101:001:1357) maatulundusmaadega.

Planeeringu koostamise eesmärk on tootmismaa sihtotstarbega krundi moodustamine päikesepargi rajamiseks, hoonestusala ja ehitusõiguse määramine, juurdepääsude ja tehnoarajatiste kavandamine ning haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine. Algatamisel täiendavate uuringute vajadus puudub. Koostatud on keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang. Detailplaneering on üldplaneeringu kohane.

Päikesepargi rajamise eeltingimuseks on rohevõrgustiku toimimiseks vajalike tin-

gimuste tagamine ja leevendusmeetmete rakendamine. Paldiski linna üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala taastuenergia tootmise juhtotstarbega alal ja väike osa Põlde katastriüksusel asub rohekoridori alal. Lääne-Harju Vallavalitsus küsis eelnevalt 27.12.2022 kirjaga nr 6-2/2240-1 seiskohti Rahandusministeeriumilt ja Keskkonnaametilt planeeringu algatamise kohta ja saadud arvamuste põhjal täpsustati esialgset taotlust ja eskiisi.

Lääne-Harju Vallavalitsus on algatanud 12.09.2023 korraldusega nr 621 detailplaneeringu Vintse külas Kiviranniku (tunnus 56201:001:0015) katastriüksusel.

Planeeritav maa-ala paikneb Padi-se valla üldplaneeringu põhijoonisel elamuühituse reservmaa juhtotstarbega alal. Kiviranniku katastriüksus piirneb Mereääre (katastritunnus 56201:001:0623), Rannametsa (katastritunnus 56201:001:0625), Rannavaate (katastritunnus 56201:001:0441), Sinilille (katastritunnus 56201:001:0442), Nurmenuku (katastritunnus 56201:001:0443), Vesiroosi (katastritunnus 56201:001:0444), Allika (katastritunnus 56201:001:0445), Vaikuse (katastritunnus 56201:001:0448), Põdrasarve

RISTI KOGUDUSE TEATED

Armulauaga jumalateenistused Harju-Ristil kuu 2. ja 4. pühapäeval kl 13

pühapäev, 22. oktoober kl 13 – jumalateenistus;
pühapäev, 12. november – jumalateenistus;
pühapäev, 26. november – igavikupühapäeva jumalateenistus, lahkunute mälestamine.

Jumalateenistuste **OTSEÜLEKANDED** on jälgitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel.

Jumalateenistustest on väikelastel ja nende vanematel võimalik osa saada ka kiriku käärkambris olevas **LAST-ETOAS**.

SÜGISENE LEERIKURSUS alustab tööd oktoobris ning jõuab lõpule adventiajaks.

Oodatud on kõik, kes soovivad saada ristitud ja liituda kogudusega.

aga ka lihtsalt teadmishimulised, kes soovivad avardada oma silmaringi.

Registreerumine ja info risti@eelk.ee, tel 55649256.

TAASKASUTUSKESKUS SÕBRA TUBA Risti vanas koolimajas avatud N 11-14 j L 11-16, muul ajal kokkuleppel tel 53448671 (Maarika), 53583632 (Kaja).

Võtke julgesti ühendust, kui mõtlete kihlusele, laulatusele või laste ristimisele, kui soovite tulla pihile või vajab hing hoidmist.

Õp Annika Laats, tel 55649 256, risti@eelk.ee
 FB/ristikirik, www.ristikirik.ee

(katastritunnus 56201:001:0449), Kaido (katastritunnus 56201:001:1391), Kåo (katastritunnus 56201:001:1400), Kibru tee (katastritunnus 56201:001:0628), Alliklepa tee L2 (katastritunnus 56201:001:0858) katastriüksustega ja kirdest Läänemerega. Planeeringuala suurus on 7,51 ha.

Detailplaneering on üldplaneeringu kohane. Planeeringu koostamise eesmärk on jagada maaüksus kaheks krundiks, määratleda kummalegi moodustatavale maaüksusele majapidamise ehitamiseks hoonestusala, ehitusõigus ja -tingimused ning lahendada muud asjakohased detailplaneeringu ülesanded. Planeeringu ülesanded vastavalt planeerimisseaduse § 126 lõike 1 punktidele 1–13, 17. Detailplaneeringu algatamisel võimalike uuringute vajadus puudub.

Lääne-Harju Vallavalitsus on vastu võtnud 19.09.2023 korraldusega nr 632 detailplaneeringu Tuulna külas Kõrgemäe mets 2 katastriüksuse detailplaneeringu.

Lääne-Harju Vallavalitsuse 20.09.2022 korraldusega nr 968 algatati detailplaneering Tuulna külas Kõrgemäe mets 2 katastriüksusel (katastritunnus 29501:007:3470). Planeeritava ala suurus on 6,34 ha.

Planeeritav ala piirneb põhjas Eest-Tuulina mets 7 (katastritunnus 29501:007:0027) maatulundusmaaga, idas Aedevahe mets 1 (katastritunnus 29501:007:1258) maatulundusmaa ja Tärnpu tee 6 // Kiviaia (katastritunnus 29501:007:1242) elamumaaga, lõunas Põllu (katastritunnus 29501:007:1273) maatulundusmaaga, edelas Tärnpu tee 4 // Tasase (katastritunnus 29501:007:2880) elamumaaga, läänes Tuulnase (katastritunnus 29501:007:1587) üldkasutatava maaga, Kõrgemäe tee (katastritunnus 43101:001:1231) transpordimaaga ning Lahepere vkt 27 (katastritunnus 29506:002:0250), Lahepere vkt 28 (katastritunnus 29506:002:0260), Lahepere vkt 29 (katastritunnus 29506:002:0270), Lahepere vkt 41 (katastritunnus 29506:002:0370), Metsapiiga vkt 33 (katastritunnus 29506:001:0310), Metsapiiga vkt 32 (katastritunnus 29506:001:0300), Metsapiiga vkt 31 (katastritunnus 29506:001:0290), Metsapiiga vkt 30 (katastritunnus 29506:001:0280) ja Metsapiiga vkt 29 (katastritunnus 29506:001:0270) elamumaadega.

Detailplaneeringuga moodustatakse 7 elamumaa sihtotstarbega krunti ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Elamumaa kruntidele on planeeritud summaarne ehitus

sõigus 450 m² ühele elamule ja kuni kahele abihoonele. Elamu on lubatud rajada kuni 8 m kõrge ja kuni

2-korruselise, abihooned kuni 5 m kõrgused ja 1-korruselised. Veevarustus lahendatakse puurkaevude rajamisega, kanalisatsioon on lahendatud mahutitega. Tulekustutuse veevarustuseks tuleb rajada mahutiga veevõtukoht. Sadevete liigvesi imutatakse omal krundil. Elektrivarustusega liitumiseks tuleb sõlmida liitumisleping Elektrilevi OÜ-ga. Sidevarustusega liitumiseks tuleb sõlmida liitumisleping Eesti Lairiba Sihtasutusega sidetrassi väljaehitamiseks alates liitumispunkti kuni kruntide liitumiseni.

Detailplaneeringu on kooskõlastanud Päästeamet 12.09.2023 kirjaga nr 7.2-3.1/5737-2, Elektrilevi OÜ 17.05.2023 kirjaga nr 9008720208, Telia Eesti AS 18.05.2023 kirjaga nr 37931569, Eesti Lairiba Sihtasutus on andnud 20.06.2023 kooskõlastuse nr KK4412HR.

Kõrgemäe mets 2 katastriüksuse detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 13.10.–27.10.2023 Lääne-Harju Vallavalitsuses, aadressil Rae 38, Paldiski linn ja Klooga raamatukogus, aadressil Aedlinna tee 3, Klooga alevik ning valla veebilehel.

LUSTIPESA
LASTEAEAD

LUSTIPESA LASTEAEAD OTSIB OMA KOLLEKTIIVI:

HARIDUSTEHNOLOOGI (1,0)
PSÜHHOLOOGI (0,5)

KANDIDAADILT OOTAME:

ERIALAST KÕRGHARIDUST,
OSKUST JA TAHET TÖÖTADA MEESKONNAS

OMALT POOLT PAKUME:

HUVITAVAT TÖÖD, ENESETÄIENDAMISE VÕIMALUSTI,
TÄIENDAVAT TERVISEKINDLUSTUST VÕI SPORDITOETSUST,
3 TASUSTATUD TERVISEPÄEVA AASTAS,
56 PÄEVA PUHKUST

TÖÖLE ASUMISE AEG KOHESELT

SOOVIIVALDUS, CV JA HARIDUSTÕENDAVAD DOKUMENDID
PALUN SAATA erika.elissaar@lustipesa.ee
KÜSI JUURDE ERIKA ELISSAAR 59190749
KANDIDEERIMINE KESTAB SOBIVA KANDIDAADI LEIDMISENI

27. OKTOOBER KELL 17:00–20:00

MUDILASTE HALLOWEEN

LASTEDISKO TASUTA!

PADISE RAHVAMAJAS

Näomaalingud Erinevad tegevused
Tule kostüümimis ja osale loosis Avatud kohvik Padise-Kloostri
jaoskonna abil. Tasumine sularahas!

Võta kaasa ka ema-isa ja tulge peole kogu perega

LÄÄNE HARJU KULTUURIKESKUS

ERAKUULUTUSED

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 53451955. e-mail autosober@gmail.com

Fekaalivedu kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakumist tel 53 468 430

Ostan kasutuseta jäänud seisva sõiduki. Sõiduauto, maastur, kaubik. Võib olla rikkega, mitte sõidukorras. Oodatud kõik pakkumised ka nädalavahetusel. Võtan arvelt maha. Järgi tulen puksiiriga. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine. Tel 5365 4085 skampus@online.ee

Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja viimistlustööd. Kortermajade renoveerimistööd. Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel. 5352 9476 mehitus@gmail.com

Pakume erinevaid pinnase ja kaevetöid 8 tonnise ekskavaatoriga. www.väikeekskavaator.ee

Valmistan puidust uksi ja aknaid tel. 5308 7220

Kuivad küttepuud ja toores küttepuu. tel 518 5323.

Müüa värske kala! Teisipäeviti Väänas kell 12:00-12:15, Keila-Joa 12:30-13:00, Laulasmaa 13:15-13:45, Paldiski 14:00-14:30, Reedeti Harju-Risti 10:00-10:30, Padise 10:50-11:10, Rummu 11:15-11:30, Vasalemma 11:40-12:40. Info: 5666 7897

ARHITEKT. ERAMAJA projekt, Uus, tagantjärele, laiendus. Hind kooskõlastustega ehitusloani Kell 1200 -1600. Tel 5831 9789 aare.keel@gmail.com

Hea eramaja omanik! Kutsu kutsetunnistusega korstnapühkija 56476128, www.korraskorsten.ee

Soovin osta remontivajavat korterit Lääne-Harju vallas. +372 57 802 499

Meie valda sündisid

RIVEN REINTAL
ALEXANDRA SKIDANTŠUK
RAYAN TILGA
AGU TUISK
LEO SUURKASK
EMMA AASMA
PEETER LAPMAA

KONTEINERITE RENT & LAMMUTUSTÖÖD**JÄÄTMETE VASTUVÖTT RUMMUL**

WWW.PRUGIVEOD.EE +372 555 700 40

Royal Auto OÜ

Ostan parima hinnaga kasutult seisma jäänud või kiirmüügihinnaga sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, ja lihtsalt kasutult seisvaid või vanu. Auto vormistan koha peal koheselt teie nimelt ära ja olete automaksust vaba juba enne kui auto hoovist lahkub. Pakkumisi ootan seisevauto@gmail.com või 56188671 Järgi tulen puksiiriga ja tasun sularahas. Vaata lisaks www.seisevauto.ee lisaks saab eraldi tellida ka puksiiri ehitusmaterjali, traktorite ja muude seadmete vedamiseks.

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
- Küsi hinnapakumist:

Katusehooldus.ee
KATUSEH OÜ

tel. 555 094 76
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Lääne-Harju Vallavalitsus otsib

**SOTSIAALTÖÖ-
SPETSIALISTI**

Kuulutusega saab tutvuda aadressil www.laaneharju.ee. Dokumendid palume esitada hiljemalt

22. oktoobriks 2023

digitaalselt allkirjastatult aadressile:

marily.haitson@laaneharju.ee

Lisainfo: Anneli Sert, sotsiaalosakonna juhataja, +372 529 6140, anneli.sert@laaneharju.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõndis.

info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

Avaldame kaastunnet lähedastele

**HENDRY
MATHIAS
VARIKU**

kaotuse puhul.
Keila Kooli pere

Avaldame südamiku kaastunnet Kertile

ISA

surma puhul.
Vääna Mõisakooli pere